

**USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE**

HITNO!!!

**PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE PRIVREMENE MJERE PODNIJET
TEMELJEM ODREDBE ČL. 45. UZUSRH!!!**

- 1x

Predlagatelj: odvjetnik **DAMIR JELUŠIĆ**,
iz Kraljevice, Banj 64,
OIB 99279205847,
e-mail *immobilis@iskon.hr*

P R I J E D L O G

- za ocjenu suglasnosti odredbe čl. 50/1. Zakona o cestama¹

I. Temeljem odredbe čl. 38. Ustavnog zakona o ustavnom sudu Republike Hrvatske², dalje kratkoće radi UZUSRH, u svojstvu predlagatelja, naslovnom Sudu podnosim predmetni Prijedlog za ocjenu suglasnosti odredbe čl. 50/1. Zakona o cestama, dalje kratkoće radi ZoC, s Ustavom Republike Hrvatske³, dalje kratkoće radi Ustav, smatrajući da je istom povrijeđeno nekoliko temeljnih ustavnopravnih vrednota, načela i odredaba posljedično čemu je ista materijalnopravno protuustavna.

II. No, prije ustavnopravne argumentacije i elaboracije Prijedloga, predlagatelj naslovnom Sudu predlaže da do donošenja konačne odluke o predmetnom Prijedlogu, temeljem odredbe čl. 45. UZUSRH, donese privremenu mjeru kojom obustavlja izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju osnovom navedene odredbe ZoC-a jer bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice za oštećenike u štetnim događajima koji nastaju istrčavanjem divljači na javne ceste.

---

¹ Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

² Ustavni zakon o ustavnom sudu Republike Hrvatske (NN 49/02 – pročišćeni tekst)

³ Ustav Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14)

Dakle, temeljem povišeg, predlagatelj naslovnom Sudu predlaže da donese sljedeće

R J E Š E N J E

I. Na temelju odredbe članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, do donošenja konačne odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o suglasnosti s Ustavom odredbe čl. 50/1. Zakona o cestama, privremeno se obustavlja izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju osporene zakonske odredbe.

II. Rješenje će se objaviti u Narodnim novinama.

III. Nastavno, predlagatelj citira zakonsku odredbu koja je po njegovom pravnom shvaćanju materijalnopravno protuustavna.

Odredba čl. 50/1. ZoC-a glasi:

...Za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po kriteriju krivnje...

Citirana je zakonska odredba egzemplar normiranja protivnog načelu pravne sigurnosti, ustavnim vrednotama jednakosti, poštivanja prava čovjeka i vladavine prava normiranima odredbom čl. 3. Ustava, te odredbom čl. 14/2. Ustava kojom je propisano da su pred zakonom svi jednaki.

Naime, do predmetnih štetnih događaja dolazi na način da divljač iz lovišta nalazećih uz javne ceste iznenada istrči na iste pred motorna vozila koja se njome kreću velikim brzinama.

Prema odavno zauzetom pravnom shvaćanju Vrhovnog suda deklariranom u brojnim judikatima divljač se u takvim činjenično - pravnim okolnostima mora smatrati opasnom stvarju za štetu od koje lovoovlaštenik ili lovozakupnik lovišta iz kojeg je istrčala trećima odgovara po načelu kauzaliteta, bez obzira na krivnju.

Judikatura Vrhovnog suda:

...Međutim, lovačko društvo koje gospodari okolnim lovištem odgovara tužitelju za štetu do koje je došlo naletom divljači, u konkretnom slučaju srne, na motor kojim je upravljao tužitelj na javnoj cesti po principu uzročnosti. Naime pojava divljači na javnoj cesti se u datim okolnostima smatra opasnom stvari suglasno odredbi iz čl. 174. Zakona o obveznim odnosima ("Sl. list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 46/85 i 57/89) a koji zakon se primjenjuje temeljem odredbe iz čl. 1. Zakona o preuzimanju Zakona o obveznim odnosima ("NN" br. 53/91) kao zakon

Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ZOO). Svoje odgovornosti se tuženo lovačko društvo u cijelosti ili djelomično može osloboditi ako dokaže da je šteta nastala od nekog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti (čl. 171/1. ZOO), krivnjom tužitelja kao oštećenika ili pak od treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti (čl. 177/2. i 3. ZOO)⁴...

...Temeljem tih činjeničnih utvrđenja proizlazi da je pravilan zaključak nižestupanjskih sudova o odgovornosti tuženika za štetu tužitelju. Naime, s obzirom na utvrđenje da je šteta uzrokovana naletom divljači (srne ili srndaća) na tužiteljevo vozilo na javnoj prometnici pri čemu nije odlučno da li je srna mogla biti težine od 50 već je odlučno da se radilo o divljači, valjan je pravni stav sudova da tuženo društvo odgovara po općim propisima za naknadu štete u smislu odredbe čl. 174. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 - dalje ZOO), jer da po ocjeni ovog revizijskog suda lovačko društvo odgovara za štetu u ovom slučaju po principu uzročnosti budući da je divljač u takvim okolnostima opasna stvar⁵...

...Revizija nije osnovana. Utvrđeno je, a što je između stranaka i nesporno, da je dana 15. veljače 1989. godine u 15,15 sati u selu V., tužitelj upravljao svojim osobnim automobilom dozvoljenom brzinom kada je iz grmlja iskočio srndać i naletio na lijevu stranu njegovog automobila, te ga na taj način ošteti. Takodjer je utvrđeno, da se prometna nesreća dogodila na lovnom području trećetuženog i da tužitelj nije bio upozoren prometnim znakom "divljač na cesti", da se radi o lovnom području. Na tako utvrđeno činjenično stanje nižestepeni sudovi su pravilno primijenili odrednice članka 154/2. u vezi 174. Zakona o obveznim odnosima kada su zaključili, da trećetuženi odgovara za spornu štetu po objektivnom principu, jer pojava zaštićene divljači koja se slobodno kreće po lovištu, kao i prometnici, predstavlja opasnu stvar za vozača vozila, a trećetuženi se svoje odgovornosti ne može osloboditi u smislu odrednice čl. 177. Zakona o obveznim odnosima budući da za to nisu ispunjene pretpostavke⁶...

...Srna koja iznenada istrči pred motor koji se kreće javnom cestom je opasna stvar⁷...

Nadalje, iako javne ceste nedvojbeno i neupitno nisu dio lovišta, Vrhovni je sud odavno zauzeo pravno shvaćanje

---

⁴ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev 2070/1992-2

⁵ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev 2436/1995-2

⁶ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev 2449/1990-2

⁷ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev 2070/1992-2

deklarirano u brojnim judikatima po kojem ta činjenica lovoovlaštenika ili lovozakupnika ne ekskulpira od deliktne odgovornosti.

Judikatura Vrhovnog suda:

...Dana 16. ožujka 1989. g. tužitelj je upravljao motorom na makadamskoj cesti u pravcu od Velike Ciglane prema Prespi, kojom prilikom je doživio prometnu nezgodu. Ispred njega je istrčala srna. Usljed naleta na srnu tužitelj je pao sa motora i zadobio niz teških tjelesnih povreda. Nakon nezgode teško povrijedjenu srnu preuzeli su radnici tuženog Lovačkog društva "V. " iz B.. Sporno je pitanje u ovoj fazi postupka u prvom redu da li tuženo lovačko društvo odgovara za štetu koju je pretrpio tužitelj. Nižestupanjski sudovi smatraju da je, a s obzirom na odredbe Zakona o lovstvu ("Narodne novine" br. 25/76) odgovoran tuženik, jer da za svu štetu koju prouzroči divljač odgovara lovačko društvo koje gospodari lovištem iz kojeg je divljač izašla. Revizijski navodi da javna cesta ne ulazi u lovište su točni jer suglasno odredbi iz čl. 3. st. 3. Zakona o lovstvu javna prometnica ne ulazi u lovište. Medjutim lovačko društvo koje gospodari okolnim lovištem odgovara tužitelju za štetu do koje je došlo naletom divljači, u konkretnom slučaju srne, na motor kojim je upravljao tužitelj na javnoj cesti po principu uzročnosti. Naime pojava divljači na javnoj cesti se u datim okolnostima smatra opasnom stvari suglasno odredbi iz čl. 174. Zakona o obveznim odnosima ("Sl. list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 46/85 i 57/89) a koji zakon se primjenjuje temeljem odredbe iz čl. 1. Zakona o preuzimanju Zakona o obveznim odnosima ("NN" br. 53/91) kao zakon Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ZOO). Svoje odgovornosti se tuženo lovačko društvo u cijelosti ili djelomično može osloboditi ako dokaže da je šteta nastala od nekog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti (čl. 177. st. 1. ZOO), krivnjom tužitelja kao oštećenika ili pak od treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti (čl. 177. st. 2. i 3. ZOO). U valjano provedenom postupku (čl. 7. i 8. ZPP) sud je utvrdio da je jedini uzrok ove prometne nezgode iznenadni izlazak srne na cestu. Stoga kada štetu nije uzrokovala ni treća osoba, ni viša sila niti je tužitelj doprinio, tuženo lovačko društvo dužno je tužitelju naknaditi cjelokupnu nastalu štetu⁸...

...Žalba tuženika LD Jelen Ivanec (dalje žalitelja) je neosnovana. Obrazlažući pobijanu presudu prvostupanjski sud navodi da je da je tužitelj podnio ovu tužbu protiv tuženika Hrvatske ceste d. o. o. Zagreb i žalitelja, jer iste smatra

---

⁸ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev 2070/1992-2

odgovornima za nastalu štetu na njegovom automobilu, a za koju tvrdi da je nastala naletom njegovog vozila, za vrijeme vožnje državnom cestom 35 iz pravca grada Ivanca u pravcu Kaniže 08. 05. 2004. g. (na izlazu iz Ivanca), na srndaća koji je pretrčavao cestu s desne na lijevu stranu. Tužitelj je tvrdio da je propisno vozio i da zbog mraka i gustog raslinja i trenutka naleta srndaća nije mogao izbjeći nalet i time izbjeći nastanak štete...Žalitelj se protivio tužbenom zahtjevu tvrdeći da mjesto prometne nezgode nije u okviru lovišta žalitelja, slijedom čega žalitelj nije ni odgovoran za nastalu štetu. Prvostupanjski sud je utvrdio da predmetna šteta nije nastala zbog neodgovarajućeg održavanja prometnice, nego naletom i na vozilo tužitelja. U konkretnom slučaju divljač na cesti smatra se opasnom stvari, pa njen imalac odgovara oštećeniku po principu objektivne odgovornosti. Mjesto naleta automobila na srndaća ne spada u lovište žalitelja, ali žalitelj gospodari lovištem uz državnu cestu broj B 35, a iz tog lovišta naišao je srnjak koji je pruzročio nesreću...Na toj činjenici prvostupanjski sud je utemeljio odgovornost žalitelja za nastalu štetu ističući da se radi o objektivnoj odgovornosti u smislu primjene objektivne odgovornosti prema općim propisima obveznog prava o odgovornosti za štetu, čl. 174. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, dok je sama osnova odgovornosti utemeljena na odredbi čl. 82. st. 1. Zakona o lovu (NN 10/94.) prema kojoj ovlaštenik pravo lova u lovištu kojem divljač stalno živi odgovara za štetu koju počini divljač koja živi u njegovom lovištu. Prvostupanjski sud je zaključio da se imalac opasne stvari temeljem odredbe čl. 177. ZOO-a može osloboditi od odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog drugog uzroka koji se nalazi izvan stvari, a čije djelovanje nije mogao predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti ili ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe koju nije mogao predvidjeti, i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti, no u konkretnom slučaju žalitelj nije niti tvrdio, a niti dokazao da bi postojale okolnosti koje bi isključile ili barem dijelom otklonile na naprijed navedeni način utvrđenu odgovornost za nastalu štetu čija visina nije niti bila sporna, slijedom čega je prvostupanjski sud prihvatio u cijelosti tako postavljeni tužbeni zahtjev u odnosu na žalitelja...Prema ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je u obrazloženju svoje odluke naveo jasne i određene razloge zbog kojih je prihvatio tužbeni zahtjev u odnosu na žalitelja, odnosno prvostupanjski sud je pravilno analizirao i ocijenio povedene dokaze kao i činjenične navode stranaka (samog žalitelja) iznijete tijekom postupka, te je na temelju nespornih činjenica te pravilno analiziranih i ocjenjenih dokaza pravilno zaključio da je žalitelj odgovoran za naknadu predmetne štete... Naime, prvostupanjski sud je utvrdio da predmetna prometnica ne spada u lovište žalitelja, a točno je da su prema Zakonu o lovu javne prometnice, uključujući i

zaštitni pojas isključene iz lovišta, što međutim, ne isključuje moguću odgovornost žalitelja za nastalu štetu po kriterijima objektivne odgovornosti, ukoliko se radi o šteti od divljači koja pripada žaliteljevom lovištu. U konkretnom slučaju temeljem uvida u plan lovišta i lokaciju mjesta prometne nezgode prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da je u odnosu na lokaciju mjesta nezgode žaliteljevo lovište okolnje lovište (predstavnik žalitelja izričito je potvrdio mogućnost (logičnu) da predmetni srndać pripada divljači koja obitava na planini Ivančici, koji je iz nekog izvanrednog razloga (uznemiravanja po psima ili sličnog razloga) dospio na prometnicu, pa je upravo žalitelj odgovoran, po kriteriju objektivne odgovornosti, za nastalu predmetnu štetu... Naime, pravilan je materijalnopravni zaključak prvostupanjskog suda prema kojem za štetu nastalu na automobilu zbog iznenadnog naleta divljači na prometnicu odgovara lovačko društvo iz čijeg područja potječe divljač koja je takvu štetu prouzročila po kriterijima objektivne odgovornosti, pri čemu se prvostupanjski sud u cjelosti pravilno pozvao na mjerodavne materijalnopravne propise, pa se žalitelj upućuje da taj dio obrazloženja prvostupanjskog suda⁹...

Citirano normativno rješenje, normativno nemuš, neodređen i nejasan pokušaj kompromisa između različitih suprostavljenih interesnih lobbya pri čemu je navedena odredba bjelodano u Zakon inkorporirana *in favorem* onom lovačkom, u praksi rezultira gotovo beziznimnim otklanjanjem krivnje odnosno odgovornosti od strane svakog potencijalno odgovornog subjekta što oštećenike dovodi u krajnje zahtjevan, nepovoljan i težak materijalnopravni i procesnopravni položaj.

Prvo u kontekstu navedene odredbe, smatramo da je ista, kao plod trulog kompromisa suprostavljenih interesnih lobbya, egzemplar tzv. *kaučuk norme* jer zbog svoje neodređenosti, nejasnosti i podnormiranosti ostavlja golemi prostor za različite pravne interpretacije do kojih u praksi i dolazi.

Drugo, na temelju našeg sada već višegodišnjeg iskustva s aplikacijom navedene odredbe u praksi, tijekom kojeg smo vremenskog intervala participirali u dvoznamenkastom broju parnica proisteklih iz predmetnih štetnih događaja, pravna i praktična je posljedica goreopisanog načina normiranja da sve potencijalno odgovorne osobe beziznimno otklanjaju svoju odštetnopravnu odgovornost svaljujući pritom krivnju na nekog drugog.

Dakle, umjesto da imamo normu i normiranje koja stimulira vansudsko nekofliktno (raz)ješavanje sporova iz predmetnih štetnih događaja, suočeni smo s normom i normiranjem koja

---

⁹ Županijski sud u Varaždinu, Gž-168/2005-2

stimulira i motivira na nepotrebno i, *nota bene*, nimalo jeftino parničenje.

Treće, posljedično drugom, navedeno normiranje u najnepovoljniju pravnu poziciju odnosno najslabiji pravni položaj pozicionira treće osobe odnosno oštećenike umjesto da je posrijedi upravo opozitno.

Četvrto, opetujemo pravni stav da je navedena zakonska odredba donijeta upravo u korist lovoovlaštenika i lovozakupnika jer ih ista stavlja u kudikamo bolji procesnopravni i materijalnopravni položaj nego što je to bilo posrijedi kod zakonskih rješenja koja su prethodila sadavrijedećem.

Naime, peto, po poviše citiranom općeprihvaćenom pravnom shvaćanju u mjerodavnoj judikaturi, od Vrhovnog suda prema nižim redovnim sudskim instancama, lovoovlaštenici i lovozakupnici su u predmetnim štetnim događajima odgovarali po načelu kauzaliteta, uzročnosti odnosno objektivne odgovornosti, dakle bez obzira na krivnju, jer se divljač istrčala na javnu cestu smatrala opasnom stvarju.

Navedeno je pravno shvaćanje, dakako, oštećenike *ab initio* stavljalno u povoljniji, a lovoovlaštenike i lovozakupnike, *argumentum a contrario*, u nepovoljniji i zahtjevniji procesnopravni i materijalnopravni položaj, a što je jedino životno, normalno, logično i pravilno.

Jer, temeljem odgovornosti po načelu kauzaliteta, na lovoovlaštenicima ili lovozakupnicima je u parnici ležao teret dokazivanja egzistencije nekog od ekskulpacijskih razloga u intenciji ekskulpiranja od odštetnopravne odgovornosti, do 01. siječnja 2006. temeljem mjerodavnih odredaba Zakona o obveznim odnosima¹⁰, a od tada nadalje temeljem mjerodavnih odredaba Zakona o obveznim odnosima¹¹.

Zbog toga napadanu odredbu treba ukinuti i zakonodavca obvezati na normiranje po kojem bi se deliktna odgovornost lovoovlaštenika i lovozakupnika i nadalje prosuđivala i (pr)ocjenjivala po načelu kauzaliteta, kako zato jer smatramo da je takva odgovornost lovoovlaštenika i lovozakupnika izvire iz odredbe čl. 83. Zakona o lovstvu¹² kojom je propisana objektivna odgovornost istih u predmetnim štetnim događajima stilizacijom po kojoj *...Za štetu koju počini divljač u lovištu odgovoran je lovoovlaštenik lovišta u kojem ta divljač stalno živi, pod uvjetom da je oštećeni poduzeo propisane mjere za*

---

¹⁰ Zakon o obveznim odnosima (NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/01)

¹¹ Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08 i 125/11)

¹² Zakon o lovstvu (NN 140/05, 75/09 i 14/14)

sprječavanje štete od divljači, koje je u smislu ovoga Zakona bio obvezatan poduzeti..., tako i zato jer se po relevantnoj judikaturi divljač iznenada istrčala na javnu cestu smatra opasnom stvarju, ali i, *in ultima linea*, i zbog toga jer se kod odgovornosti po načelu kauzaliteta oštećenici nalaze u kudikamo boljem pravnom položaju, dok je kod odgovornosti po osnovi krivnje, dokazano je u višegodišnjoj praksi, upravo opozitno.

Zaključno, u ustavnopravnom smislu, napadana odredba na dnevnoj bazi ugrožava pravnu sigurnost oštećenika u predmetnim štetnim događajima jer zbog otklanjanja odgovornosti svih potencijalno odgovornih osoba ne mogu namiriti pričinjenu im štetu, u pravilu imovinsku.

Drugo, ista je u ustavnopravnom nesuglasju s ustavnom vrednotom jednakosti i odredbom čl. 14/2. Ustava jer oštećenike stavlja u slabiji pravni položaj od lovoovlaštenika i lovozakupnika, umjesto da je upravo protivno jer je divljač istrčala na cestu opasna stvar, s vrednotom poštivanja prava čovjeka jer dovodi u pitanje pravo oštećenika na naknadu štete koju po važećem normativnom rješenju iznimno teško i rijetko mogu namiriti, i konačno vrednotom vladavine prava jer u pravnom poretku s vladavinom prava odredbe poput citirane iz elaboriranih razloga nisu ustavnopravno prihvatljive i egzistentne.

Treće, na znanje naslovnom Sudu, predmetni su štetni događaji mnogo češći nego što se to uvriježeno misli.

Tijekom 2013. na svim javnim cestama zbililo se ukupno 285 predmetnih štetnih događaja pri čemu je u 7 istih bilo i ozlijeđenih osoba, a u preostalim 278 pričinjena je samo imovinska šteta¹³.

Na autocesti se Zagreb Macelj tijekom 2013. zbililo ukupno 114 prometnih nezgoda, a u njih čak 18, dakle u 15,78%, uzrok nastanka je bila divljač istrčala na kolnik. U 10 nezgoda posrijedi je bila srna, a u ostalima lisice, zečevi i ptice¹⁴.

Od ukupno 386 prometnih nezgoda koliko ih se tijekom 2013. zbililo na autocesti Rijeka Zagreb u njih 48, dakle 12,4%, uzrok je bio sraz sa divljači, također u daleko najvećem broju srnama i srnjacima¹⁵, iako na istoj postoji poseban prijelaz za divljač kao i brojni tuneli preko kojih divljač može prijeći cestu.

---

¹³ Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, www.mup.hr

¹⁴ Izvor: AZM d.o.o.

¹⁵ Izvor: ARZ d.d.

III. Slijedom poviše ustavnopravne argumentacije i elaboracije predlagatelj predlaže naslovnom sudu da po provedbi ustavnosudskog postupka donese sljedeću

R J E Š E N J E i O D L U K U

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti odredbe čl. 50/1. Zakona o cestama s Ustavom Republike Hrvatske, te se ista ukida u cijelosti.

II. Odluka će se objaviti u Narodnim novinama.

Kraljevica, 01. rujna 2014.

odvjetnik **DAMIR JELUŠIĆ**
